

טשענאטאכאזער צייטונג

צאנזש-פרייז פון 2 טעלעפאן-טראג:
 פון 10 טעלעפאן-טראג
 פון 20 טעלעפאן-טראג
 פון 30 טעלעפאן-טראג

פרייער יודן פרייער
 רעדאקציע פון צייטונג
 טישע אלע 6 - טעלעפאן 201

צאנזש-פרייז פון 2 טעלעפאן-טראג
 פון 10 טעלעפאן-טראג
 פון 20 טעלעפאן-טראג
 פון 30 טעלעפאן-טראג
CZĘSTOCHOWA, AL. 6. TELEFON 201.

Piątek, 4. 30 listopada 1934

ליכט-צינדען 3.13

פרייטאג פ' וישב כ"ג כסלו תרצ"ה

אדוואקאט ז. פראפארט
 האט זיך איבערגעצויגען
 2-טע אלע 33.11.5

צו פערקויפן
 א ו-שטאק הויז, 25 צימען,
 אין גוטע צושטאנד, אין טשענסטאקאוו,
 נאדזשעטשא 8, עק סטראזשאקא גאס.

פישערס
 אמפיליגסטע
MICHAŁ AJDELMAN
 Czestochowa Piłsudskiego 7
 טעל. 13-05, 1 טער שטאק, פראנט.

Tańców: modnych, zwykłych
 clou sezonu „CARIOCA” salonowa,
 wycza w kompletach, oddzielnie
baletm. K. KOSTECKI,
 ul. Waszyngtona 6.
 Zapisy na kursy codziennie od 10 rano
 do 9 wiecz. Opłata niska.
 פראקטישע ליקטע יודען שבת פאר יודישע
 געזעלשאפט אנהויב 8 אוקטער.
 לעצטע סוויק-שלאגערס. צוגעבליכער אפצאל.

Farbiarnia, Pralnia Chemiczna „KRYSZTAŁ”
 ul. Berka Joselewicza 2
 מיר נעמען אן צו האטען קראנעט מיט לאנג-דויערענדע
 שפיגעל-גלאזן, אויך נעמען מיר אן כעמישע צו רייניגען און
 צו פארבען אלעארט קליידונג.
 ספעציאליטעט: 1) פארבען לעדערנע קורטקעס,
 2) דעטשייטען (ארויסנעמען פלעקען און וואשען).
 א טונג: פלעקען ווערען ארויסגענומען אויפ'ן ארט

Personelowi lekarskiemu, a specjalnie pani
Dr. Wajsbergowej, oraz pielęgniarkom Szpitala
 Żydowskiego na Zawodziu za ofiarną i troskliwą
 opiekę podczas choroby nieodżałowanego naszego ojca
b. p. SALOMONA ROMANA
 tą drogą wyrażają serdeczne podziękowanie.
DZIECI i RODZINA.

הורט און דעטייל
 בעקאנטמאכונג
 דערמיט פאך און בעקאנט די געהערטע קונסטאסט, דאס ביי מיר
הורט - לאגער פון מאנופאקטור
 האב איך פון 15 ד. ה.
 געפענט א גרויסען אויסוואהל פון זעמטליכע
זייסווארען אין דעפטייל-פערקויף
 זיי טיש-זיכער, האנדיטכער, לאקען, אינטערדעקען, רויטעס, פעדערן-
 געסטען אינלענדישע און אויסלענדישע, אלערליי ליינענער פון
 טערשידענע פירמעס: טשעטשאוויטשקא, זשירארדאווער, ווינזעווער, גליקס-
 מאג'ס און אנדערע פון ביליגסטען בילדן בעסטען קוואליטעט
 אלץ צו זעהר ביליגע פרייען.
 קומט און איבערצייגט אייך
 סאלידע און רעזעלע בעהאנדלונג
א. מ. קאוהן
 מיט אטונג 6, פראנט, 1 שטאק.
 בעמערקונג: ביי א גאנצען אויסשטייער-
 איינקויף - א ספעציעלער ראבאט.

זונטאג, דעם 2 גרוזדיען 5 א זיגער אווענד
אין פרושיצקיס שוהל, 1-טע אלע 1
 וועט פענשען חנוכה - ליכט
דער יוסף באראש
 מיט א פארשטאיק
 טען ט א ר
 אונטער דער לייטונג פון דיריגנט ג. ראטענבערג.
 סאלא וועט זינגען דער טענאר פראפ. שפערבערג פון קראקא
 בילעטען פרייער צו בעקומען אין דווקערי פון ה' באטשאן, אלע 6.

Z intencji zaręczyn p. REGINY EPSZTAJNÓWNY
 z p. FELIKSEM ZYGRAJCHEM, życzą wiecznego
 szczęścia i zadowolenia
MAURYCOWIE HIRSZBERG

צו דער פערלאנג פון אונזער ליעבע טאכטער מלכה גלידמאן מיט ה' ישעי'
 ריבאוסקי פון וואשא, הינט א הערליכען מזל-טוב און א בליהענדע צוקונסט.
 עלטערן, געשוויסטער און ברודער גלידמאן.

העלא פוקאטש וואלף גליקסמאן
 תנאים געשריבן פון
 טשענסטאכאוו, אין ליטעאד 1934.
 אונזער ליעבען ברודער וואלף צו זיין תנאים מיט פ.ל. העלא פוקאטש
 אונזערע הארציגסטע גליק-וואונשען.
 שוועסטער און ברודער גליקסמאן.
 אונזער שוועסטער-טאכטער העלא פוקאטש צו איהר תנאים מיט
 ה' וואלף גליקסמאן דעם הארציגסטען מזל-טוב און א בליהענדע צוקונסט
 ווינשען:
 יונתן איורייעלאוויטש, פרוי און קינדער.
 צו דער תנאים פון מירן ערשט אייניקעל און שוועסטער-טאכטער העלא
 פוקאטש מיט ה' וואלף גליקסמאן א הארציגען מזל-טוב.
 זאל זייער מזל שיינען ווי די ליכטיגע זון.
 פאפער: חיה איורייעלאוויטש
 און פעטער: יעקב איורייעלאוויטש.
 צו דער תנאים פון אונזער שוועסטער-טאכטער העלא פוקאטש
 מיט ה' וואלף גליקסמאן א הארציגען מזל-טוב און א בליקליכע צוקונסט
 ווינשען:
 מרדכי איורייעלאוויטש, פרוי און קינדער.
 צו דער תנאים פון אונזער ברודער און שוואגער וואלף גליקסמאן
 מיט פ.ל. העלא פוקאטש דעם אמתי'ן מזל-טוב און א בליהענדע צוקונסט
 ווינשען:
 משה גליקסמאן און פרוי.
 צו דער תנאים פון פ.ל. העלא פוקאטש מיט ה' וואלף גליקסמאן
 א בליהענדע צוקונסט און די עלטערן מזל-טוב ווינשען
 משה שמועלעוויטש און פרוי.
 צו דער פערלאנג פון
 פ.ל. העלא פוקאטש מיט ה' וואלף גליקסמאן
 א הארציגען מזל-טוב און פליסענדיגע צוברענגעניס ווינשען:
 ג. זאקס און פאמיליע.

שלמה זלמן ראמאן
 איז נאך לאנגע אין שווערע ליידען געשטארבען אין עלטער פון 75 יאהר.
 די לוייה איז פארגעקומען מאנטאג, ד. 26 נאוועמבער 1934 (י"ט כסלו תרצ"ה).
 די אלע, וואס האבען אנטויל גענומען אין דער לוייה און אפגעגעבען דעם לעצטען כבוד אונזער טייערען נפטר,
 דריקען אויס א הארציגען דאנק, די אין טיעפען טרויער פערבליבענע
קינדער און פאמיליע.

פארבערין און כעמישע וועשערין
BENETA
 בערעק יאסעלעוויטש 11 א
 (נעגענאיבער דעם געוועלב פון דער קאפעלשארניצע)
 אונטער דער לייטונג פון אנטאסאלעוועט פון
 דער כעמישער אינדוסטריע - שולע אין וואשא
 מיט לאנגיעהריגע פראקטיק
 ספעציאליטעט:
 1) פארבען לויט מוסטערן,
 2) דעטשייטען (ארויסנעמען פלעקען און וואשען אויפ'ן ארט)
 3) כעמיש רייניגען און פאסאנירען קאפעלשארניצען,
 4) וואשן שטייגע מענער-וועש מיט א דויערהאפטען שפיגעל-גלאזן
קאנקורענץ-פרייען.

טייען געריהרט צוליעבן טויט פון אונזער לאנגיעהריגען
 געהערטען שכן און פריינד
נ"ע שלמה זלמן ראמאן
 דריקען מיר אויס אונזער אייניגסטען מיטגעפיהל די איבערגעבלי-
 בענע קינדער און פאמיליע.
ג. באטשאן, פרוי און פאמיליע.

צום טויט פון אונזער לאנגיעהריגען מיטגליד
נ"ע שלמה זלמן ראמאן
 דריקען אויס דער איבערגעצליבענער פאמיליע דעם טיעפעסטען
 מיטגעפיהל
 די פערוואלטונג
פון פלעכער-צעק
 אין טשענסטאקאוו.

דעם ה' יעקב משה גרוימאן צוליעבן טויט פון זיין פאטער
נ"ע אברהם
 דריקען אויס דעם טיעפעסטען מיטגעפיהל

דעם טיעפעסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס דעם ה' יעקב משה גרוימאן צום
 טויט פון זיין פאטער
נ"ע אברהם
 המקום ינחם אותו בתוך שאר אבלי ציון וירושלם.
 יצחק טשעטשורע און פאמיליע.

את השתתפותנו חתמה בצערו הגדול של חברנו חבר הועד אברהם ערליך
 למות עלינו
 אחיו הילד **יעקב נ"ע** הפרה הנחמד שנסתף
 בעבודתך לטובת תנועתנו תמצא נחומים
 הועד וחברים של „התאחדות” וילון
 מועצת ויתקניה וחבריה.

אחות פרימט! קבל את השתתפותנו חתמה בצערך הגדול למות אחיך הקטן
נ"ע יעקב
 בעבודתך צער רעיונו הקדוש תמצא נחומים!
 מפקדת וקן בית"ר, דרוו „עליות” בוילון.

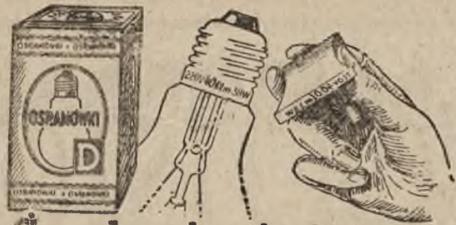
Najbliższe wyrazy współczucia naszemu koledze ABRAMOWI
 ERLICHOWI z powodu zgonu
BRACISZKA
 wyrażają
 Estera, Dwora, Karola i Rutka
 את חברי אברהם יצחק עהרליך מכאן למות עלינו אחיו הקטן
נ"ע יעקב
 מכיע אני בזה את רגשי השתתפותי העמוקים.
 בעבודתך למען תנועת „הויתקניה” תמצא נחומים.
 ב. הרמנוביץ, וילון.

משה אש.

הנרות הללו אנו מדליקין.

וועגן אושטערליכקייט פון יודי-
שען פאלק דערצעהלען אינז אט די
קליינע ליכטלעך.
גרויס און מעכטיג איז געוועזען דאס
פאלק ישראל אין די צייטן פון די
מלכים: דוד און שלמה, ווען אלע שבטים
זענען געווען פערמאנינט אין איין
שטארקער מלוכה; אלע שכנים האבען
געזייעט פאר דער יודישער מאכט
און זיך מיט איהר געמוט רעכנען. א-
געהויבען האט זיך די צייט פון אונ-
טערנאנג, ווען די יודישע מלוכה איז
זיך צופאלען אויף צוויי טיילען: יהודה
און אפרים, וועלכע האבען צווישען זיך
געפיהרט א בירדער-קריגע, פערטארו-
כענדיג, אז אפרים איז פערנומען גע-
ווארען דורך אשור און א צייט שפע-
טער האט זיך אגעשפיעלט די גרויסע
יודישע טראגעדיע - דאס לאנד יהודה
איז פערוויסט געווארען, ירושלים צו-
שטערט און די יודען פערטריבען נאך
בבל.

עס האט זיך געזוכט, אז דאס יודי-
שע פאלק איז שוין אגעגעבען פון דער
וועלט-ארענע. עס וועט האבען דעם
ועלבען גורל, וואס אלע אנדערע פע-
לער, וועלכע ווי נאך זיי ווערען פער-
טריבען פון פריס - געהאט, הערען אויף
צו עקזיסטירען. עס האט זיך אבער
ארויסגעווען אנדערש: עס ישראל חי,
דאס יודישע פאלק לעבט ווייטער און
עקזיסטירט אין גלות.
אבווארטענדיג א גינסטיגען מאמענט,
ווען עס ברעכט אויס א מלחמה צווי-
שען די יודישע זיענער מיט א צוויי-
טער מלוכה און דאס לאנד בבל מיט
איהרע פראווינצען, געהן איבער דאס
דער האנד פון פריס - בעקומען דאס
יודישע פאלק א מין כורש-דעקלע-
ראציע פון פערטישען קעניג, גלייכציי-
טיג הערשער איבער יהודה-צו ערלוי-
בען איהם צוריק אנצוהויבען צו קא-
לאניירען דאס פערוויסטע לאנד און
דארט צוריק אויפבויען דאס בית-
המקדש, עס האט זיך די מושלים גע-
דאכט, אז עס איז נישטא פארוואס
מאמענט, ווארום די ערשטע

Żarówki o dwuskrotnym palniku z drutu krystalicznego.

Na osramówkach używanych do normalnego oświetlenia zamieszczone są obecnie znaki wykazujące wydajność świetlną żarówki w dekalumenach (Dlm) oraz zużycie prądu w watach.

Znaki te, świadczące o wysokim gatunku żarówki znajdują się na trzonku lub baloniku żarówki oraz dla łatwiejszej orientacji również i na opakowaniu.

Nabywając Osramówki z literą **D** zapewniacie sobie tem samym tanie światło stosując przeto

wyrobu polskiego.

וועלט - קריגע, ארץ - ישראל געהט
איבער אין די הענד פון די זענער
און עס ווערט ארויסגעגעבען די בע-
וואוסטע באַלפּור-דעקלאַראַציע.
קליין און נישטיג האט זיך די נייע
קאָלאָניאַליזאַציע אויסגעוועהן, אזוי אז די
שכנים פון לאַנד, די אַראַבער, האבען
נישט געזעהן קיין געפאָהר. אין דעם
יודישען ישוב און גערן פערקויפט זיי
ערד. עס האט אבער וואס אַמאָל מעהר
פונגדערגעפלאַקערט דער נאַציאָנאַל-
לער פּונק אין די יודישע הפרצער. עס
האט אַנגעהויבען צו פליסען א גרוי-
סער שטראָם יודען אין זייער לאַנד,
אזוי אז די שכנים האבען געזעהן א
געפאָהר אין דער יודישער איינוואַ-
נערונג און אַנגענומען פליערליי מיט-
לען צו שטערען די יודען אין זייער
ענטוויקלונג.

טראָץ דעם אַלעם אַבער ווערט דער
נאַציאָנאַלער פּונק אין די יודישע הער-
צער וואס אַמאָל שטאַרקער, העפּטיגער,
קיין שום שטערונג איז נישט פּיכלח
זיי צוריקצוהאַלטען; וואס אַמאָל פער-
פיעלפאַכט זיך מעהר די צאָהל יודען
אין ארץ-ישראל; עס בליעהן זיך פונג-
דער נייע ישובים, שטעדט און קאָלאָ-
ניעס. גרויס און קליין, קינד און קייט,
רייך און אַרם - אַלע לעכצען און
פענעהרען צו פעזעצען זיך אין אונ-
זער אַלט-ניי-לאַנד.

הנרות הללו אנו מדליקין

די קליינע ליכטלעך, וואס ברענען
יאהר-יאהרליך זייט'ן נצחון פון די
חשמונאים ביז'ן היינטיגען טאָג, הא-
בען אין אונז פונגדערגעפלאַקערט דעם
נאַציאָנאַלען געפיהל און במשך פון די
אַכצענהונדערט און זיבעציג פער-
הונדערטע גלות-יאַהרען דערמיהרט צו
אַזא הויכער מדרגה, אויף וועלכער
ארץ-ישראל געפינט זיך היינט-צו-טאָג.
אַפער - נאָכנישט דערמיט ענדיגען
זיך די דאָזיגע ליכטלעך, וואס ווייטער
אַלץ מעהר און מעהר וועלען זיך דער
יודישער גייסט און פערנעגיק פער-
שטאַרקען אין א"י, אזוי, אז מיר ווע-
לען זוכה זיין אימבזיקערען זיך צו
דעם אַמאָליגען גלאַנץ און שטאַלץ.

אָרגאַניזיר-פערזאַמלונג פון א י- גענד-גרופע ביים הצה"ר.

די רעוויזיאָניסטישע יוגענד-אָרגאַני-
זאַציע „ברית עבודה מנורה“, וועמעס
צענטראַלע עס געפינט זיך אין לעמ-
בערג, האט שוין אַ גאַנצע רייע סני-
פים אין מיעל שטעדט אין פוילען.
אויף דער לעצטער זיצונג פון דער
פערזאַמלונג איז פּעשלאָסען געווארען
אין „ברית עבודה מנורה“, אין צוואַמען-
האַנד דערמיט קומט פאַר שבת, דעם 1
דעצעמבער 3 אַ זייגער נאכמ. אין לע-
קאַל פון ברית הצה"ר אַנאַָרגאַניזיר-
פערזאַמלונג פון „ברית עבודה מנורה“,
מיט דערפּראָטען איבער די ציעלען און
אויפגאַבען פון מנורה וועלען אַרויס-
טרעטען ה"ה: פרעז. ש. נייעמיראָוסקי,
ל. קאַפּינסקי, י. לאַפּידעס, ע. יאַקאָב-
וויטש א. א.

ערב דער רעוויזיאָניסטישער וועלט- קאָנפערענץ.

ווי עס איז שוין פּעקאַנט קומט זיך
צונויף ענדע דעצעמבער ה. י. די
אַלועלטיכע קאָנפערענץ פון דער רע-
וויזיאָניסטישער אַנאַָן. די דאָזיגע
קאָנפערענץ, וועלכע קומט פאַר ערב
דעצידירענדע געשעהענישען אין דער
ציוניסטישער וועלט-פעווענונג, האָט
אָרויסגערופען גרויס פּעראַנטפערסירונג
נישט נאָר אין די קרייזען פון דער
רעוויזיאָניסטישער פאַרטיי, נאָר אויך
אין דער ציוניסטישער פעווענונג בכלל
און פּערט אינ'ם ארץ-ישראל'דיגען ישוב
וועלכע ערווארטען מיט גרויס שפּאַנונג
די רעוולוטאַסען פון די קאָנפערענץ-
פּערהאַנדלונגען.

אין צוואַמענהאַנג מיט די הכנות צו
דער קאָנפערענץ איז שוין דורכ'ן רע-
וויזיאָניסטישען צ. ק. בעשטימט גע-
וואָרען אַ גענויער וואַהל-רעגולאַציע.
דאָס פּאַסיווע און אַקטיווע וואַהל-
רעכט האָבען נאָר די יעניגע חברים,
וואס האבען אויסגעקויפט אַ דינר.
אין הסכם מיט די אַנאָוויזונגען פון
וועלט-עקזעקוטיוו, איז שוין פּעשטימט
געוואָרען אַ הויפט-וואַהל-קאָמיטע פאַר
פוילען אין וועלכער עס זענען אַרײַן:
רעד. יוסף קלאָרמאַן קציון הנציבות,
יוסף כרוסא און גענ. סעקרעטאַר פון
ברית החיי דוד קראל.

געשאפן אַ רעליגיעזען האַנדווער- הער אין טשענסטאָכאָו.

אין דער לעצטער צייט איז ביי
אונז אין שטאַרט געשאפן געוואָרען

די סוחרים האַנדלען און וואַנדלען
און וואַלענען טראָץ דעם קריזיס אפּשר
נאָך געקענט האָבען פרנסה אויך, ווען
נישט... דער סקאַרב, וועלכער בע-
שיט די סוחרים מיט נאַקאַזען, אזוי
אַז זיי מוזען ווערען אויס סוחרים.
די יודישע קהלה וואַלט געווען אַ
טייערע אינסטיטוציע, צו וועלכער יע-
דער יוד וואַלט זיך בעצויגען מיט
דך-ארץ און רעספעקט, ווען נישט...
די דאָזערע מיט די פרנסים זעלבסט,
וועלכע צוטרעטען יעדעס געמיהל פון
עמיק און אַנשטענדיגקייט. וואַלט דאָס
אויך אפּשר נישט געשאַדט, אויף דעם
זענען מיר דאָך יודען, אַז מען זאָל
זיך קריגען און אַרומרייסען... וואַלט
זיך די פּערוואַלונג ווייטער געשעהן
ס'איהריגע און פּערוואַלטעט מיט די
קהלה-אינסטיטוציעס, ווען נישט...
דאָס, וואָס די קאָסע איז ליידיג און
מען קען נישט אויסצאָהלען די סוב-
סידיעס.

די בוכהאַלטערען וואַלענען געווען
זעהר צופרידען פון זייער פּאַך, אי-
פּערהויפט נאָך דער לעצטער גזירה,
אַז יעדעס געוועלכע מוז פּינהרען ביכער;
זיי וואַלענען דאָך אַווראיי געווען צופרי-
דען, וואס זיי פּערינדען געלד, ווען
נישט... די קאָנטראַלעס, וואָס קומען
פאַר אַזוי אַפּט און די בוכהאַלטערען
ווערען געהרגעט פאַר שרעק.
די מקוה איז אַ ברכה פאַר דער

פּעפּעלקערונג, מיט איהרע היגענישע
אינריכטונגען, איבערהויפט איז זי
געזונד פאַר'ן קערפּער, און אַלע יודען
וואַלענען פון איהר אַ הגאה געהאַט,
ווען נישט... דער פרעזעס מיט
זיינע גזירות, אַז אַלע מווען אויסקוי-
פען בילעטען און אפילו אויף שבת
מוז מען זיך פּערוועהן מיט אַ בילעט.
פרויען זענען טייערע פעשעפּענישען,
ווען נישט... (נישט דאָס, וואָס
זיי האָבען לאַנגע אַהר - האָהר האָ-
פען זיי נאָרע קורצע) זייערע לאַנגע
צינגער און דאס מאכען פּלאַטקעלעך
צווישען שכניטעס...
דאס יודישע שפּיטאַל איז אַ פּרעכ-
טיגער בנץ און טהוט א וויכטיגע אר-
בייט, ברענגענדיג הילף פאַר הונדער-
טער יודישע אַרימע קראַנקע. וואַלט
עס דאָך געווען אַ ברכה פאַר דער
מענשהייט און פאַר יודען פּערט, ווען
נישט... דער קריזיס, וואָס האט
אויך געטראפּען דאָס שפּיטאַל, וועלכעס
קעמפט פאַר זיין ענזיסטענץ.
דער ווינטער וואַלט געווען אַ גוטע
זאָך, מען שליסעל'ט זיך, מען פּאַהרט
קיין זאַקפּאַנע, א מחיה, ווען
נישט... וואס טויערנדיג אַרי-
מע פריהרען פאַר קעלט און
האבען נישט אויף קיין שטיקעל קויהל.
דער „דאָבראַטשינאַטשט“ און „בית
לחם“ פיהרען אַרום מיט זייער ווינ-

**בני רעוואַטישע
ליוודען**

**פאדאגרא, שמערצען פון די גלי-
דער, קאפ-שמערצען און נערווען-
ליידען, גריפע און פערקיהלונגען**

געברויכט מען די טאבלעטקעס

רעג. נ' 1364

צו בעקומען אין אלע אפטייקען.

„ווען נישט...“

מען בעמיהט זיך לעצטענס אויסצו-
בעסערען די שפּראַך; יעדעס פּאַלץ
וויי, אַז זיין שפּראַך זאָל זיין ריינער
און צווענגליכער פאַר די מאַסען.
פאַר די יעניגע, וועלכע זענען נאָך
אין ספק, צי יודיש איז אַ שפּאַך, וואַלט
געווען אַ פּלאַן, אַז אויך דאָ זאָל מען
מאַכען אַ רייניגונג. איך, למשל, וואַלט
פאַר דער טובה פון יודיש-לישון און
נאָכמעהר פאַר דער טובה פון פּערשי-
דענע געשעהענישען קודם-כל אַבגע-
שאפט דעם „ווען נישט...“ ווארום
„ווען נישט...“ דאָס, וואַלט געווען גוט
און וואַרען און אַלע אַנאָמאָליעס
וואַלטען געוואָרען געלייך.
זאָל מען מאַכען אַזא פּאַ-
פּע און מען וועט זעהן, אַז דער „ווען
נישט...“ שאַרט אויף שריט און כּוּיט.
די יודען אין רייטשלאַנד האָט זיך
געלעבט אַמאָליכסטען אויף דער
וועלט, איבערהויפט האָבען זיי יודען
געפיהלט היימיש, ווארום זייטען זיך
יודיש איז דאָך צווישען זיך זעהר
נאָהנט. און ביז היינט וואַלטען יודען
אין דייטשלאַנד געווען בליקליך און
וואַלטען אפילו נישט געוואוסט, אַז
ס'איז פּערהאַנגען א יודען-פּראָגע אויף
דער וועלט, ווען נישט... היט-
לער.

ד. קאנגרעסן

20 יאָהר יודישע האַנדווערקער בעוועגונג, ראַסנעריזם און וואָס ווײַטער?

דאָס לױפֿענדע יאָהר, שליסט אָב 20 יאָהר אַרגאַניזירטע יודישע האַנד-ווערקער-בעוועגונג אין פּוילן. פֿער-האַנדע יודישע האַנדווערקער-אַרגאַני-זאַציעס, וואָס זענען ענטשטאַנען פֿאַרן יאָהר 1914, ווי צום ביישפּיל וואַרשא, לאָדז אונטער דער אָנפֿיהרונג פֿון יונג-פֿערשטאַרבענעס האַנדווערקער-טהער, יאַן קירשאָט ז"ל, טשעכאָ-סלאַו און אַנדערע שטעט. אַבער ערשט דאָס יאָהר 1914 רעכנט זיך אַלס דער אָנהויב פֿון אַ ברייטער גע-זעלשאַפֿטיכער בעוועגונג. עס האָט זיך דאַמאַלס דערוועקט ביים יודישען האַנדווערקער די אַמפּיזיע צו ווערען אַ פּויל-בערעכטיגטער בירגער, סיי אין עקאָנאָמישען, ווי אין געזעלשאַפֿטיכען לעבען.

דאָס יאָהר איז אמת נישט קיין צייט, וואס מען זאָל קענען גענוי אָנשאַצן— און נאָך מעהר— קומען צו אַ וואַסער-רער עס איז קאָנקלודירט וועגען אַט דער בעוועגונג. דער דיסטאַנס איז נישט קיין זעהר ווייטער, אַבער הויפֿט נאָך, ווען דעם יודישען האַנדווערקער-טום פֿעהלע אַרגאַניזאַציעלע טראַ-דיציע, ער מוז אַלעס אָנהויבען פֿון דאָס יאָהר נישט אַלעס מאל געלונגען זיינע אַרגאַניזאַציעלע עקספּערימענטן, טען, במהט אין אַזע שטורמישער פּאַ-כע, וועלכע עס האָבען מיט זיך פֿאַר-געשטעלט די לעצטע צוואַנציג יאָהר.

דאָס זענען אַלץ אמת'ן וועלכע וויר-קען ביי זיך נאָרמאַל ענטוויקלענדע אַרגאַניזאַציעס. ליידער מוז מען שטעלט ווערען, אַז די יודישע האַנד-ווערקער-בעוועגונג לעבט יעצט איבער אין איהר אַרגאַניזאַציעלע זין אַ זעהר שווערען קריזיס, אַ קריזיס, וואָס דראַהט מיט שווערע קאָנסעקוענצען און עס איז דער חוב פֿון יעדען מעהר-וועניג בעוואוסטזיניגען יודישען האַנד-ווערקער, זיך קלאַר צו מאַכען די סיבות, וואָס האָבען געבראַכט צו אַ דעם צושטאַנד און לױט די מעגליכ-קייטען צו געפֿונען אַנאָמישע. דאָס טאַקע וויר דער שרייבער פֿון די יאָ-גע שורות זיך בעמיהען צו טהון.

קיין גרויס מול צו קאנסולידירט-קייט האָט די יודישע האַנדווערקער-פֿאַרגאַניזאַציע אין פּוילן קיינמאָל נישט געהאַט. דאָס אַרקלערט זיך מיט דעם שטאַרקען אנטאָגניסטישען פֿאַר-טוי קאַמף, וואָס ווערט אויך דער יו-דישער גאַס און וואָס זיין ווירקונג מוז זיך נאָטייליק אַנשליסען אויף אַזע צוויי-פֿערציק יאָהר אַרגאַניזאַציע, ווי עס שטעלט מיט זיך פֿאַר דאָס יו-דישע האַנדווערקער-טום. שוין אין 1916, ווען עס קומען פֿאַר די ערשטע וואַהלען צום וואַרשאַווער-דער פּאַרטיי, וואָס ווערט אַ פּאַרטיי פֿון דער וואַרשאַווער-קאָנגרעס, וועלכע האָט געוועהלט זיינע לייטענדע אַרגאַנען מיט די חברים: אינווא. טשערניאָקאָו און חיים ראָסנער אין דער שפיץ.

און ווען מען וואַרפט אַ בליק אויף די רעזאָלוציעס, וואָס זענען אָנגענומען געוואָרען אויף דעם ערשטען פּערטיי-קאָנגרעס, וועלכע גינגען האַנדווערקער-קאָנגרעס, זעהט מען, ווי ווייט מען איז לעצטענס אַוועק פֿון אַט די הייליגע אַלטרענאַטיווען, וואָס האָבען עקמאָנטירט די יודישע האַנדווערקער-מאַסען אין איין אַרגאַני-זאַציע, ווייל די אַרגאַניזאַציע האָט שטאַרק און מוטיר אַרויסגעזאָגט דאָס, וואָס עס טליעט אין זיין נאַציאָנאַלען בעוואוסטזיין. די רעזאָלוציע, וואָס טראַגט דעם נומער 1, לױטעט:

„דער צענטראַלער יודישער האַנד-ווערקער-פֿערבאַנד אין פּוילן, זיי-ענדיג אַנאָנאַפֿעהעניגע אַרגאַניזאַצ-יע, פֿאַרטיידיגט אַ חזק די ריין-ווירט-שאַפֿטיכע אַינטערעסען פֿון די האַנד-ווערקער, אויך וויערע פּאַליטישע נאַציאָנאַלע און קולטורעלע אינטע-רעסען, געהערדיג זעלבסטשטענדיג צו די וואַהלען און די שטאַנד א. ד. ג. טען, קהלות, סיי, סענאַט א. ד. ג. גלייכבאַטיג מיט דער פּאַליטישער רעזאָלוציע קומט די קולטורעלע, וועל-כע שטעלט פֿאַסט, אַז

„די קולטורעלע אַרבייט דאַרף זיין אַ בעוונדערער בעשטאַנד-טייל אין דער אַלגעמיינער אַרבייט. דער

יוסף שאיף, הייליג.

דער שלום אַפֿענזיין.

אויב עס האָט געקאָנט פֿרעהען די נאַכריכט וועגען צושטאַנדקומען פֿון אַנאָנאַמאָך, פֿון אַזוי-געווענעס וואַסען-שטילשטאַנד צווישען די צוויי עקס-טרעמטע ריכטונגען— די מאַ"י און רעוויזיאָניסטען— לױט וועלכען עס דאַרף אָנענטשעלט ווערען דאָס אַנ-ווערען ברוטאַלע קראַפט און פּיזישען געוואָלד, וואָס האָט שוין געהאַט אַן-גענומען געפֿעהרליכע און ווילדע פֿאַר-מפֿן, אַז ס'האָט אַרומגענומען אַ שרעק און אַ פֿחד, צוועהענדיג די מעשים תּעוהים— אויב עס האָט געקאָנט פֿרעהען, אַז ענדליך איז געמאַכט גע-וואָרען אַ סוף צו די הרפֿה'דיגע אַרױסטרײַטען— קען נאָך מעהר פֿרע-הען די יודישע, אַז עס איז געמאַכט געוואָרען דער צווייטער שריט, אַז קו-מען אין אונטער-האַנדלונגען מיט די רעוויזיאָניסטען וועגען אַריינגערעטען אין ענזעקוטיוו, ד. ה. זיי זאָלען אויפ-געבען זייער סעפּאַראַטיום און אַפּאַ-טאַש-אַרבייט, לגבי דער ציון. אַרגאַ-ניזאַציע און איבערגעהן צו אַקטיווע מיטאַרבייט; דערפֿאַר וועלען ווערען בעריקזיכטיגט געוויסע זייערע זערכע-טע פּאַדערונגען, ווייל לאַמיר זיך נישט נאַרען. אויב עס זאָל צו דעם נישט קומען און עס זאָלען נישט געמאַכט ווערען בעמיהונגען צו ווירקען, אַז די רעוויזיאָניסטען זאָלען רעזיגנירען פֿון זייערע מעשים, וועלכע זענען אין ווי-דערשפּרוך און קרייצען זיך מיט די וועגען און ציעלען פֿון דער ציוניסטי-שער וועלט-אַרגאַניזאַציע, איז אויסער, וואָס דאָס ברענגט אונגעווערען שאַ-דען, איז אויך בעדראַהט דער ערשטער אַפּמאַך, וועלכער בלייבט אַזוי אַרום אונטער אַ גרויסען פּראַגע-צייכען, צי

קיום און ערפּאַל פֿון איהר אַרבייט אויף אַלע אַנדערע געביטען איז אין אַ גרויסער מאָס אָפֿעהענגיק פֿון דעם גייסטיגען מצב, אין וועלכען ס'געפינען זיך די יודישע האַנדווער-קער-מאַסען אין פּוילן.

און אַט אויף דעם הויכען גייסטי-גען און נאַציאָנאַלען ניוואָ זענען גע-שטאַנען אַלע רעזאָלוציעס פֿונ'ם ערש-טען האַנדווערקער-קאָנגרעס, וועלכער איז פֿאַרגעקומען מיט 9 יאָהר צוריק, סיי ווען עס האָט זיך געהאַנדעלט ווע-גען פּראַפּעסאַציעלע פּראַגען, סיי ווע-גען געזעלשאַפֿטיכע, אַדער וועגען קאָנספּיראַציע און קערדיש; אומעסום איז די טעטיגקייט געווען בעהויבט מיט טיפּען נאַציאָנאַלען פּאַסאַס און הוי-כער זעלבסטוודער.

זאָל מיר ערלויבט זיין צו ציטירען נאָך געווענע שטעלען פֿון רעזאָלוציעס און סיר וועלען זיך איבערציינען אין דער ריכטיגקייט פֿון מיינ פּראַגען.

„אומעסום, וואָו די האַנדווערקער בעטייליגען זיך אין די גמיינע-פֿער-וואַלענגען אַדער ראַטען, דאַרפען

בית-המדרש, האָט זיך גענומען פֿאַר זיין לעבענס אויסגאַבע אויסצולערנען פֿערלאָסע יתומים זאָגען קדיש.

אין האָב שוין אַמאַל וועגען דעם געשריבען, ווי אַזוי ר' קלמן איז זיך פֿאַרט מוסר-נפש, פֿרי אַ יונגעל, וואָס בלייבט אַ יתום און קאן נישט זאָגען קדיש, זאָל זיך דאָס ביי איהם אויס-לערנען. ער נעמט איהם אויפֿן בע-לעמער אַרויף און זאגט מיט איהם וואָרט און וואָרט און, חס ושלום, טא-מער מאַכט דאָס יתומ'ל אַ פֿעהלער אַדער ער זאָגט נישט אַרויס דאָס וואָרט דייטליך, וועט ר' קלמן עס נישט אַדורכלאָזען און דאָס יתומ'ל מוז עס זאָגען נאָכאַמאָל; במילא פֿערשעפּטיגט זיך דאָס קינד מיט'ן קייש, און בעת אַלע יתומים האָבען שוין געענדיגט, הערט מען נאָך אַלץ דאָס קול'כע פֿון ר' קלמן'ס יתומ'ל, אונטערגעוואַלטען פֿון ר' קלמן'ען.

ביז היינט האָט שוין ר' קלמן אויס-געלערנט קאָנפּע 150 יתומים קדיש-זאָגען און דאָס האָלט ער פֿאַר זיין הייליגע מצוה, פֿאַר וועלכער ער וואַלט נישט גענומען כל הוון דעלמא. ווי איז אָבער דער דין, אַז היינט קאן מען אין בית-המדרש צוליעבן בוי נישט דאַזענען, האָט זיך ר' קלמן איבערגעטראָגען מיט זיינע יתומים אין שוהל אַריין און דאַרט אַרבייט ער מיט

צו צוזאַמענאַרבייט פֿון אַלע ריכטונגען, איז דער ריכטיגער גייסט, אין וועלכען די ציוניסטישע וועלט - אַרגאַניזאַציע דאַרף געפֿיהרט ווערען. מען זעהט עס אין די אונטער-האַנדלונגען, וואָס די עקזעקוטיווע האָט פֿאַרגענומען צו פֿיה-רען מיט די אַפּאַזיציעלע ריכטונגען, כדי זייערע ערשטענסיעס ענטגעגענצו-קומען.

ווי מען זעהט, מאַכט דער שלום אַפֿענזיין אויפֿן נאַצען פּראָגנאָס, עס איז בלייב צו פֿערווינדען, וואָס עס געמי-גען זיך אַזעלכע היץ-קעס, וואָס קענען נישט דולדען, אַז ס'זאָל קומען צו אַנ-אויסגלייך און אַרבייטען אויף אַלע כלים דעם שלום מיט די רעוויזיאָניס-טען און זייער אַריינטרעטען אין דער ציון. אַרגאַניזאַציע צו צעשטערען.

מען לעזט אין דער אַרץ-ישראל'די-גער אַרבייטער-צייטונג „דבר“ פֿון 2 נאוועמבער אַנאָויסרוף פֿון „קבוץ השו-מר הצעיר“ צו די אַרבייטער, אין וועלכען ער טרעט שאַרף אַרויס געגען דעם הסכם, וואָס איז צושטאַנד געקו-מען צווישען בן-גוריון, דעם הויפט פֿון דער אַרבייטערשאַפֿט אין נאַמען פֿון דער ציוניסטישער וועלט-אַרגאַניזאַציע און צווישען דעם הויפט פֿון דער „פּאַ-שיסטישער פּאַרטיי“. דער אויסרוף און שפּריצט מיט פּיערדיגען גיפֿט און שנאט-מות, ער אַלאַמירט און לעגט זיין וועלטען אויף די גרויסע ספּנה, וואָס דראַהט און דעם אַפּמאַך, וואָס קען עפענען היליה אַ מהירעל צו אַנ-עקזעקוטיווע פֿון בן-גוריון ביז זשאַפּאַ-טינסקי'ן און פּאַדעראַט'אויף דעם אַרביי-טער-קלאַס צו קעמפען מיט אַלע כחות געגען דעם אַפּמאַך און פֿאַר פּולשטענ-דיגער אַרויסשטויסונג פֿון די „בריונים“ מחוץ פֿון דער ציוניסטישער אַרגאַניזאַ-ציע.

מערקווידיג, אַמאַל האָט מען גע-פרובט דעם שלום צו ברענגען פֿון הינטען, פֿון די מאַסען און איצט, ווען דער שלום קומט פֿון אויפֿען, וויל מען איהם פֿון הינטען צושטערען.

אָבער זאָל מען זיך נישט אבשרע-קען. דאָס איז היליה נישט דער אויס-דרוק פֿון די מאַסען, אויך נישט פֿון דער אַרבייטערשאַפֿט, נאָר פֿון אַ גרופּע אמת'ע בריונים פֿון לינקען לאַגער, פֿון אַ חברה פֿערברענטע פּאַנאַטיקער און קרענקליכע מוחות, וואָס טראַכטען מיט אַזעלכע מיטלען, ווי דער לעצטער אַנ-פּאַל אין חסמה אויף אַ רעוויזיאָניסטי-שע פּערזאָנלונג, וואָס האָט אויסגעזעהן ווי אַנאָמאָט'ער פּאַנאַס, צו ערלעדיגען זייערע פּאַרטיי-סכסוכים מיט די רעווי-זיאָניסטען און זיי אַזוי אַרום בייצוקו-מען.

אַבער ג. ו. ד. דאָס זענען נאָר יחי-דים, געצעהלעט היץ-קעס און זאָלען די וויהרער געהן זייער וועג פֿון שלום מיט וועלכען זיי דאַרפען זיין אמת'דיג אַדורכגעדינגען— און די „שוועלים קצבים“ וועלען קיין שליטה נישט הא-בען.

ווי אַן דאָס עסק, אין דער גרויסער שטאדט שוהל הערט מען דעריבער דאָס יוגענטשאַפֿט קול פֿון יתום זאָגען הויך קדיש און ר' קלמן העלפט איהם אונטער; דער חזן ווידער האָט מיט-אויף פּאַר'ן יתומ'ל וואָרט דער אַנאָהיבען די ווייטערדיגע תּפֿילות, ביז דאָס יתומ'ל וועט ענדיגען. ר' קלמן איז שטאַרק אויף זיין אַרבייט און ביי דעם אַלעמען יודען גלאַנצען די אויגען. מאַנכע האָבען ליעב אַ סך געלד, אַנדערע האָבען אַ נאה פֿון אַ טרינק בראַנפֿען און ר' קלמן שטשעקצן דער שמש פֿון שטאַדטישען בית-המדרש האָט זיך לעבענליכע דאָס קדיש-לערנען פֿאַר זיין לעבענס אויפגאַבע.

די האַנדווערקער אין דער קלעם... ווי בעוואוסט, האָבען די האַנדווער-קער ביז איצט זיך נישט אָנגאַזשירט אין קיין שום ספּעציעל-פּאַרטייאַישער אַרבייט, נישט ציוניסטיש, נישט בוני-דיסטיש, נאָר האָבען זיך געפֿיהרט ווי-ער ווירשאַפֿטיכע טעטיגקייט. לעצ-טענס אָבער האָבען די ציוניסטען גע-וואָפען אַנאָיאַני אויף די האַנדווער-קער-מאַסען און ווילען פֿון זיי מאַכען מאַטעריאַל פֿאַר זייער פּאַרטיי.

דערצעהלט מיר אַ האַנדווערקער אַזוי צו זאָגען: ווי בעוואוסט וואוינען מיר אויף אַלע 12, האָט די אַלע 14 אונט גענומען אין חדר אַריין און

וואָס געהערט, וואָס געזעהן.

דער כח פֿון אַ שמעק-טאַבאַק... פֿעהלען ביי אונז אַ יודע, וואָס הייסט פּאַקע ר' יודע און ער האָט אַ טבאָ, אַז אַלע פּרייטאַג פּאַנאַכט, פּונקט אין דער מינוט, ווען עס איז דער זמן ליכט-צוינדען, בעווייזט ער זיך אין דער ערשטער אַלעס אָנגעטוהן שבת'ליג, געהערדיג צום דאווענען. ער מאַכט אָבער קלייגע טריטלעך, ווייל ער דאַרף נאָך ערפֿילען אַ מיטע: דייניג: נכפּר צו זיין די פּערבייגעעהער מיט שניפֿ פּאַקע ר' יודע האָט זעהר וואוילען טאַבאַק און די אנהענגער זיינע מעהרען זיך פֿון וואָך צו וואָך. פֿעהלען אַזעלכע, וועלכע ברענגען מיט זיך שטיקלעך פּאַפּיער, כדי מיט-צוגעמען אַ שמעק טאַבאַק פֿאַר זייערע חסירים אין שטיבעל.

און נישט פֿלויז חסידים נעמען דעם דאָזיגען טראַדיציאָנעלען שמעק-טאַבאַק, נאר אַפּילו די פֿערזענליכעס גענומען אויך פֿון דעם זכות, אַנב, ווייטען זיי ווען זיי דאַרפען אָנשליסען זייערע האַנדעלס-טראַנזאַקציעס און מאַכען שבת. ר' יודעל בייזערט זיך נישט. ער פּערזאָגט אויך נישט קיינעם, אַררבה, זאָלען נאָר יודען אַזוי פּיעל וועלען נעמען. האָלט ער טאַקע אויף

ר' קלמן שטשעקאַן, דער שמש פֿון זיין לעבענס-אויפגאַבע.

פ. בלומענקראַנץ.

טשאַטער-נאַמיצען

רעזיטאציע-אָווענד פון ר. האַלצער אויסצופולען אליין אַנאָווענד און נישט לאַנגווייליגען דעם היינטיגען פער-לאַנגענדיגען צושיינער און אַנאָווענד; אויסצופולען אליין אַנאָווענד און דער-ביי האַלטען דעם צושיינער אין שפּאַ-נונג און שטייגענדען אינטערעס - צו דעם איז שוין נור מסוגל אַ שוישפילער אַ בעגאַבטער.

אַט צו דער דאָזיגער קליינער צאהל יודישע באַמח בעגאַבטע און ערנסטע שוישפילער געהערט בלי-ספּק רחל האַל-צער, וועלכע איז אויפגעטרעטען דעם סערגאַנגענעם שבת ביי אונז אין שטאָדט.

וועגען די נישט-דורכשניטליכע פּע-היגיטען פון ר. האַלצער האָבען מיר זיך איבערצייגט אַ דאַנק איהר אויס-געצייכענטער ראָל אין דער פּיעסע "מיר פּרויטן", נעשפילט צוזאַמען מיט אידאָ קאַמינסקאָ, ווי אויך אויף די ביז-אויסגעצייכענע אויפטרעטען.

מיר האָבען אַבער דאָסאַל געהאַט אַ בעזונדערע הנאה און אפּשר טאַקי צוליעב דער שטייגענדער רייפיקייט פון דער אַרטיסטיקן, וואָרום כאָטש האַלצער פּעזיצט נישט די וואונדערבאַרע מימיק פון חיה'לע גראָבאָר און איהרע אוי-ספּערגעווענהליכע אינטערפּרעטאציע-פּע-היגיטען, ווירקט זי דאָך שטאַרק אַ דאַנק איהר פּיינער אויסשפּראַך, אויס-געצייכענטער מאָדולאַציע, פּאַסאַס און טיעפער סענזיטיווע פּערסענלעכע זי ווירקט און שמידט צו דעם צושיינער, הום זי אַענוצט נישט קיין שום אוי-ספּעריכע סענזיטיווע מיטלען, ווי כאָ-ראַקטעריזאַציע, ליכט-עפּעקטען א. ז. ו. און רעזיטירט (כמעט) אַ רעפּערטואַר פון איין זשאַנר (לחפּף פון חיה'לע גראָבאָר).

אַ גאַר בעזונדערן רושם האָבען גע-מאַכט צוליב איהר באַמח רעוואָליו-ציאָנערען פּאַסאַס און פּיינער אינטער-פּרעטאציע די נומערן: "צעהן מיליאָן" פון ד. איינהאַרץ; "צוגען" פון מ. שול-שטיין און גר. 1603 פון מ. ראַוויטש.

א רעפּלעקס:

זעהנדיג ר. האַלצער איז אונז גע-קומען אויפ'ן געדאַנק דער גורל פון דער קליינער צאהל פּרנסטע און פּע-גאַבטע יודישע רעפּרעזענטאַטיווע שופּי-לער, וועלכע קענען זיך נישט שוויצען פאַר אונז, אַ דאַנק אונזערע פּערשען-טעגע בעדינגונגען, אין זייער גאַנצען גלאַנץ (אונז) - געמיינט בכלל פּוילישע יודען. נישט האָבענדיג קיין מקום-מקלט אין גאַנץ פּוילען, וואו אויסצולע-בען זיך, ווייזען זיי זיך, אַזוי צו זאָגען, אין מיניאַטור, פּראַגמאַטאליש, צוברע-קעלט.

הום מיר האָבען (בלית ברירה) אויך הנאה פון די פּיחיות'דיגע אויפטרעטען, פון די דאָזיגע פּונקטן, ברעקלעך, טהוט אַבער וועה, זעהנדיג ווי אונזערע בעגאַבטע שוישפילער זוכען אַ תּיקון פאַר זייערע קינטסלעך'ישע שטרעבונ-גען און געפונען נישט; ווילען געבען פון זיך דאָס בעסטע און נישטאָ ווער ס'זאָל נעמען.

בלאָנקען זיך אַזוי אַרום אונזערע שוישפילער פּעראַיניגעלט און זוכען... ברויט און קינטסלעך'ישע אויסלעבונג, זוכען און געפינען גלייכגילטיגקייט, אַפּאַטיע און בויען דעריבער אַ במה יעדער פאַר זיך.

יאָ, אַזוי איז שוין דער ביטערער גורל פון יוד. קינטסלעך!

פּייערלעשער-זאַל
שבת, 8 דעצעמב. 1934
אַנהויב 10 אָווענד

„א נאכט איז תל-אביב“

טענץ, ארץ ישראל-מוזיק און געזאַנג, ליכט-עפּעקטען, וואהלען פון א תל-אביב-מלכה צו. אנד. אין פּראָגראַ.

דעקאָראַציע אונטער דער זאַנג. פון בעוו. קונסט-גראַפיקער דוד וואַטענבערג.

פון רעוויז. ס. ק. „נורדיה“

פּרייטאָג איז אין לאַקאַל פון „נורדיה“ פּאַרנעקומען אַ פּריינדשאַפּט - מעשט צווישען די צוויי פּרעסענענטען צום מאַראַלישען מייסטער-מיטל אויף דעם געביעט פון פּיננ-פּאַנג אין אונזער ש'אַדט: „מכּבי“ און „נורדיה“.

דער מעשט איז געשטאַנען אויף אַ הויכער מדרגה. נאָך אַ זעהר שפּאַנע-דען קאַמף האָט זיך דער מעשט גע-ענדיגט מיט אַ רעמי-רעולטאַט 5:5.

די „נורדיה“ אונטערהאַנדעלט יעצט מיט פּיננ-פּאַנג פּרעסענענטען מאַנשאַפּטען און צווישען אַנדערע אויך מיט „מכּבי“ (סאַסנאַוויץ) און „הפּח“ (ראַדאַמסק). ש. וו.

פון פּוילען.

היינט פּרייטאָג האַלב 9 אָווענד קומט פאַר אַ רעפּערט פון גר. א. גראַטמאַן א. ד. ט.: „די אַבנענאַרע פון קאַטאַוויץ“. נאָכ'ן רעפּערט-דיס-קוסיעס. איינגאַנג פּריי.

מאַרגען, שבת האַלב 4 נאכמ. - אַ פּערזאָנלעך פון אַלע חבּרות מיט'ן אַ-טייל פון אינזש. אַרלינסקי.

שבת האַלב 9 אָווענד קומט פאַר אַ פּייערליכער חנוכה אָווענד, פּערבינדען מיט אַ גלעזיל טהעפּ. אַלע מיטגלידער און סימפּאטיקער ווערען געבעטען צו קומען.

פון ברית הצה"ר.

היינט, פּרייטאָג 8 אָווענד קומט פאַר אין אייגענעם לאַקאַל, אַלע וואַלנאַש-טשי 3-5 אַ פּערזאָנלעך פון דער גאַנצער אַרגאַניזאַציע, עס וועלען אַרויס-טרעטען מיט רעפּערטען א. ד. ט.: די „שלום-אונטערהאַנדלונגען“, די חבּרים פּרעז. ניעמיראַווסקי, דיר. וויינמאַן אין משה זעלצער.

אַלע חבּרים-ות ווערען אויפגעפּאַ-דערט צו קומען פּונקטליך!

זאַלען זיך אַלע נעמען אַ ביישפּיעל.

ענדליך נעמען זיך אונזערע סוחרים אַ ביישפּיעל פון אויסלאַנד און לויט זייער סיסטעם, אַרבעטן זיי איין ווייטע וואַכען, וואו זיי ווילען זאכענטשען דעם קונה און גיבען אַהעק אַלערליי סחורות צו סאַבּריקס פּרייזען און ביי יעדען איינקויף וואס בעטרעפט העכער 10 זל, בעקומט ער נאָך צו אַ ווערטפּו-לע פּרעמיע.

אין טשעכאָסלאַוו האט דאָס צום ערשטען איינגעפיהרט די פּירמע: „לייב לעדערמאַן, אַלע 7, וואו די קונים קומען איין ווייס-וואַרען פון די בעסטע פּירמעס צו זעהר ביליגע פּרייזען און בעקומען דערצו נאָך ווערטפּולע פּרעמיעס.

ס'איז דעריבער קיין וואונדער נישט, וואס דער דאזיגער באמת זעהר קלוי-גער אויפטהו האט געפונען אַנערקע-נונג ביי אַלע קונים און די פּירמע לעדערמאַן, אַלע 7, ווערט בעווכט פון פּיעל קונים, וועלכע ניצען אויס די זעלבע געלעגענהייט.

איינשרייבונגען פון קינדער אין די קינדערהיימען א. נ. פון י. ל. פּרץ.

ווי מען טיילט אונז מיט, ווערען דורך דער פּערזאָנלעך צוזאַמען מיט אַ גרופּע פּריינד, געמאַכט בעמיהונגען, אַז די קינדערהיים, וואס איז צוליב פינאַנסיעלע שוועריקייטען פון נייעם שול-יאָהר אָן געוועזען געלאָסען, זאָל פון דעצעמבער אָן צוריקגעפּענט ווע-רען אונטער דער אַנפיהרונג פון געניטע פּעראָנאַגישע כּהות.

היינט ווערען אָנגענומען די איינשריי-בינגען פון קינדער פון 1-9 א זייער פּאַרמיטאָג אין אייגענעם לאַקאַל קרוט-קע 22, וואוהין מען דאַרף מיט זיך מיטנעמען דאָס קינד און די מעטריקע. די זעלבע, וואס ווילען, אָז זייערע קינדער זאָלען אַריינגענומען ווערען אין קינדערהיים מוזען זיי וואס פּריהער פּערשרייבען, פּדי זיך בעצייטענס צו פּערזאָרגען מיט אַ פּלאַץ פאַר'ן קינד.

איינגאַנג פּריי פאַר מיטגלידער און אַריינפּערטע געסט.

פון דער יודענשאַפּט-פּאַרטי

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער לאַג-דעס - קאַנפּערענץ, וועלכע קומט פאַר דעם 31 ד. ה. אין וואַרשא, ווערען אַלע חבּרים-ות אויפגעפּאַדערט אויסצו-קויפּען מס-מלחתי קאַרטען, וועלכע גיבען דאָס רעכט צו בעטייליגען זיך אין די וואַהלען פון דעלעגאַטען צו דער קאַנפּערענץ.

אין דער קאַנפּערענץ וועלען זיך בעטייליגען די מיטגלידער פון דער וועלט - עקזקוטיווע פון דער יודענ-שאַפּט-פּאַרטי: מאיר גראַטמאַן, ראָ-פּערט שטריקער און ריכאַרד ליכטהיים, וועלכע וועלען מאַכען אַ טרונע אַי

ווינעלונגער נייעס.

פון שטאַט-ראַט.

אויף דער לעצטער זיצונג פון שטאַט-ראַט, וועלכע איז פּאַרנעקומען פּאַר-גאַנצענעם דאַנערשטאָג זענען אַדורכ-געפיהרט געווארען וואַהלען פון 3 מאַ-גיסטראַט-פּערטרעטער אין פּאַוואַטאַווע ראַט און 2 מיטגלידער אין שול-ראַט. אין דער ערשטער זיצונג געוועהלט גע-ווארען: ראָדני וו. נאַוויצקי, סט. סול-י-קאַווסקי און קאַמאַרניק פּאַשקאַווסקי. אין שול-ראַט: ה' קרעזשעל און ה' צבי דאַוידאָוויטש. אויף דער זיצונג איז ראַטמאַן מאַרין לעוואַקאוויטש אַרויס-געטרעטען מיט אַ שפּאַרען פּאַרעסעט שטעלען דעם אַבזעחל פון די מאַרק-געזעצער, וואס איז געווארען בעשטימט צו נעמען אויך פאַר פּרייטאָג (אין דער זעלבער הויך, וואס דינסטאָג). מיט אַ גאַנצע רייה מאַטיווען בעגרינדעט ה' לעוואַקאוויטש זיין פּאַרשלאָג צו ענדערן דעם בעשלוס. עס שטיצען איהם אוי-טער די ראַטמאַנער דאַוידאָוויטש און ראַטמאַן טשערקאַס (ענדעק), וועלכע רעדען וועגען דער עולה, וואס ווערט בעאַנגען געגען די אַרימע הענדלער. עס קומט צו אַ פּאַרען ווערטער-אויס-טויש צווישען די צדדים פון פאַר און געגען אין אין דער אַבשטימונג פּאַלט דער פּאַרשלאָג אַדורכ.

אויסגעמיטען אַ שווערע האַטאַ-סמראַפּע.

אין קאַלעניאַ-געוועלע פון דער פּי-לע פון דער צענטראַלע האַנדלאָווע אין לעקאַווסקייס הויז (פּאַלעסטיינסקא גאַס) האט פּויליזש געפּלאַצט די שוים פון שוים-פּענסטער. דער גלעזער ה' מענדיל מאַרק, וועלכער איז געווארען געווא-רען צוריק אַריינצושטעלען די שוים, האט בעמערקט, אַז די שוים איז נישט איינפאַך געפּלאַצט, נאָר אַרויסגעקוועטשט אונטער דעם דרוק פון דער פּאַרטיי, וועלכע האט געקוועטשט די ראָהם פון דער שוים. נאָך אַ ווייטערער אַבסע-ר ריסעוועט זיך און דריקט אַז די מוי-רינע און ס'דראַהט אַ קאַטאַסטראַפּע, אַז די גאַנצע מויער פון 2-שטאַקען הויז זאָל איינפאַלען.

מען האט גלייך אַלאַרמירט דעם אינזשיניער טיק, וועלכע האט פּאַרגע-נומען אַ פּאַרליגע רעטונגס אקציע און גענומען בויען נייע פּילאָרען. דערביי האָבען די איינזאָווער פון די שטאַ-קען געמוט ריימען די וואוינונגען. אַזוי ארום איז אַ דאַנק דער אַריינ-טאציע פון גלעזער מאַרעק און די שנעלע רעטונג-אקציע, אויסגעמיטען געווארען אַ שווערע קאַטאַסטראַפּע.

אויפגעריסען אַ רעפּערטאַ.

פּרייטאָג-צו-נאַכטס, בשעת דעם רע-פּראַט פון ה' ב. הערמאַנאוויטש אין „התאחדות-לאַקאַל א. ד. ט. „מורח-איראַפּאַ און מורח-אזיע“, וועלכער האט צוגעצויגען מאַסען צוהערער, הא-בען עטליכע יונגעלייט פון לינקען פּוילי-ציוניסטישען לאַגער געפּרובט שטערען דעם רעדער, וועלכער האט גערעדט אין שבת פון א"י און אין גנאי פון ביראַ-בידזשאַן, אַזוי ווייט, אַז איינער האט זיך דוקא געוואָלט אַרויס-רייסען אויף דער טריבונע אין מיטען דעם רעפּערטאַ. נישט וועלענדיג דער-לאָזען צו געשלענען, האט די „התאח-דות“ פּערזאָנלעך פּאַרדענעט איבער-צורייסען דעם רעפּערטאַ און צו שלי-סען די פּעריזאָלונג.

פּאַליציי האט צוזאַמענגעשטעלט אַ פּאַרעקאַל געגען זיי שטערער.

האַנדווערקער און סוחרים

וואס האָבען זיך נאָך נישט פּערזעהען מיט האַנדווערקער קאַרטען און נישט לענאַליזירט זייערע ווערקשטעלען דאַר-פּען געדענקען, אַז ס'איז די לעצטע צייט דאָס צו טהון. פּערזענלעך נישט און נעמט אייך פּאַלד דאָס אַזורכצו-פיהרען, ווייל דער ענדגילטיגער טער-מין, דער 31 גרודזיען, קומט אָן און דאַן וועט שוין זיין אַ שפּעט. דעס-גלייכען סוחרים, געדענקט אויסצושריי-בען פון האַנדלעס רעגיסטער אייערע פּירמעס, אויב איהר ווילט נישט פיהרען קיין האַנדלעס-ביכער.

SUKNOPOL

Częstochowa, II-ga Aleja № 28, w podwórzu

עמפּעהלעט אויפ'ן היינטער-סעקאָן די בעסטע

ס ה ו ר ו ת

אויך ראַמען = מאַנטלען, הערן-אַנציינער, פּאַלמענס צו די ביליגסטע פּרייזען פון די בעסטע פּיליזער און טאַמאַשאָווער פּאַבליקען. איבערצייגט אייך!

פאר קינער אלן פארטרעטבאר Mydio Bebe Hoffmana

וויאל זיך די פרוי אליין נישט בעיעוולדיג?

גיס אכטונג אויף דער סתורה, וואס איהר קויפט עס טרעפט אפט, אז מען פרויבט פערקויפן די הויז-ווירטניס אנשטאט די זייט צעהנדלינגער יאהרען בעוואוסטע רייד עסקערס פאבריקאטען - **אנ-דערע אויסארבייטונגען** אין אן אימיטירטער פאקונג, אבער פון ערגערן סארט. מען מוז דעריבער ביים קויפן גוט אכטונג געבען, אז אויפן פקיל זאל זיך געפונען דער נאמען: ד"ר עסקער און די שוץ-מארקע העלפאק. אנדערע אימיטאציעס דארף מען נישט קויפן.

א דאנק דעם גרויסען אומזאץ קען מען בעקומען ד"ר עסקערס פודינג, באק-פולווער פאקין און זיין וואניליע-צוקער שטענדיג פריש.

Dr. A. Oetker
Fabryka srodkow spozywczyh.

פירליגער ווי איבעראל

פון 1 זל. און א קילע שפאנאט ווי אויך פערשידענע כאנדיקעס, דיווא-נעס, ארעאטע, גאפעלינען, פארטיערען און זעמליכע טאפעצירער - צוואנצען קומט און איבערצייגט איך!

BRAUN, ALEJA 9, telef. 12-14

קאנטידענציאנעלע יריעה, אז א שמוג-לער-באנדע וועט פרויבן אריינשמולען קיין טשענסטאקאו א גרעסערן טראנס-פארט אויפלענדישע סחורה, וואס איז בעשטאנען פון 54 קילע וואניליע, א פקיל אויסלענדישע מעדיצינען און 14 טויך בריטוועס. די שמוגלער זענען ארומגערינגעלט געווארען. ס'איז זי אבער אלע געלונגען צו ענטלויפען און די גרעניץ-וועכטער האבען פעהאלטען בלויז א געוויסען סקלארושיק.

סקלארושיק איז שוין איין מאל גע-משפט געווארען דורכ'ן קרייז-געריכט. דער ארטייל איז אנוולירט געווארען דורך דעם העכסטען געריכט. עהערנעב-טען איז דער פראצעס נאכאמאל פאר-געקומען אין היגען קרייז-געריכט. סקלארושיק איז פערמשפט געווארען אויף 20 טויזענד זעלסטע געלד-שטראף אדער 100 טעג ארעסט און חוץ דעם נאך אויף 1000 זל. שטראף.

דער נארוטאויטשא-מארק אויף זאוואדזיע ווערט שוין אויסגעפער-טיגט.

די ארבייט ביים נארוטאויטשא מארק אויף זאוואדזיע האלט שוין ביים פער-עניגט ווערען און מען גלויבט, אז אין די ערשטע טעג סטיטשען 1935 וועט דער נייער מארק איבערגעגעבען ווערען צום עפענטליכען געברויך, דאזיי ווע-לען די טישען אין גאנצע סעריעס לויט דער רייה איבערגעטראגען ווערען אויף זאוואדזיע.

דאס איבערטרעגען די מארק וועט ווארשיינליך דויערן עטליכע חודשים און ערשט אין אפריל אדער מאי וועט דער מארק האנדעל ליקוידירט ווערען אויפן היינטיגען אלטען און נייעם מארק.

בעת דעם באקען איז יערע פוי-אדורכגעדינגען מיט דעם וואונש, אז דאס געבעטע זאל זיך נאך איינגעפן. עקספערטמענטירען מיט קאסטבארע צו-דאטען וואלט געווען לייכטזיניג און א צייט פערלוסט. די ווירטן מוז זיין זי-כער אין ערפאלג פון איהר ארבייט. בלויז דר. עסקערס באק-פולווער, בא-קין וועט די פרויען איינברענגען מיה און זארגען. שוין דרייסיג יאהר ווערט ער גענוצט און וואס אמאל מעהר אב-געשאצט דורך מיליאנען בעל-הבית. טעם. דעם באק-פולווער קאנט איהר בעקומען ביי אייער ליפעראנט און אין יעדען קאלאניאל-געוועלע.

דער פוטער-סקלאר

MAURZYCY KORNBURG

CHĘSTOCHOWA, ALEJA 6. Tel. 22-59.

עמפעהלט אויפן לויפענדען סעזאן.

אלע סארטען פוטערס צו קאנקורענץ-פרייען.

ideałem palaczy są qilzy

TYTONIOWKI

zadac wszedzie

די לעצטע התראה.

צום לעצטען מאל ווארען איך דעם לאקאטאר ה' דודק, וועלכער איז שולדיג דירה-געלד מיט וואסער פאר 3 יאהר צירקא 2500 זל. איך האב איהם געוואלט געבען א קלענערע דירה 2 מיט א קוך, איהם מומין געווען לד"ת, 3 מאל גערופען צו מענטשן. פון דעם אלעם האט ער זיך אבער ענט-זאגט. ענדליך האט ה' דודק זיך אויסגעוועהלט 3 פערזאן די ה"ה: דויג-לאוסקי, דויבאס, מייזעלס און פערזיכערט מקיים צו זיין זייער פסק. אזוי אבער ווי ער האט זיך ענטזאגט צו פאלגען זייער דעציווע, בין איך איהם מתרה, אז אויב ביז 5 טאג וועט דער ענין נישט זיין ערלעדיגט, וועל איך זיין געצויגען אויסצופיהרען די עקזעקוציע דורכ'ן קאמארניק אויפן שטרענגסטען אופן און די גאנצע פערזאנלעכקייט וועט פאלען אויף איהם.

אדמיניסטראטאר פון הויז אגראדאוו 5.

Kino „EDEN”

היינט - מיטרייסענדע דראמא פון רוסישען לעבען

Pieśń Kozaka

אין דער מיטערשטער אויסטרוינג פון **כאסע מאכיקא** אין פרויען-האל: ראזיטא מארענא. חוץ דעם: פאקס און פאט-אקטואליען.

דאמען-נעץ-באל-מאנשאפט פון מכבי מיטער פון טשענסטאקאו.

דעם פערזאנלעכעם זונטאג איז פאר-געקומען א נעץ-באל-טורניר וועגען בעכער פוילישען פערבאנד פון ספארט-שפיעלען. דאס ערשטע ארט האט פער-נומען „מכבי” שלאגענדיג „בריאדא” 2:0. „מכבי” וועט יעצט שפיעלען אין האלב-פינאל מיט'ן מיטער פון קראקא-ווער קרייז.

Kino „LUNA”

היינט פרעמיערע!

KOT i SKRZYPCE

מיט דער בעריהמטער אקטריפע **ושאנעט מאקדאנאלד** און **ראמאן נאווארא** געזאנג! חוץ דעם: פאט אין אנדערע קלאנג-ציגאגען.

ATLANTIC

געהאנגען 14

גרויסער דאפעלטער פראגראם! מע טיגער ווי פראקענטשין איז דער פילם

Biały Upiór

מיט בעלא לוגאסי חוץ דעם

Pocalunek Skazańca

מיט דושאן בענעטט אין טשארלס פאררעל.

Dr. LEON GOLDMAN

Choroby kobiece

powrócił

Aleja 14. Tel. 22-61.

די יודישע געו. פראנט-קעמפער

ארגאניזירען אן אבטיילונג פון די אלע רעזערוויסטען, וועלכע האבען געדיענט אין דער פוילישער ארמיע.

איינשרייבונגען ווערען אנגענומען יעדען טאג אויסער זונטאג אין קאנצע-לאקאל פון פערמיין (קאפערינקא 4-6) פון 6 ביז 8 אווענד, שבת פון 4 ביז 8 אווענד.

די אלגעמיינע פערזאמלונג פון „טאז”.

שבת, דעם 15-טען דעצעמבער ד. י. 6 אווענד אין ערשטען טערמין און 7 אווענד אין צווייטען טערמין וועט, אין לאקאל פון „טאז”, בערעק יאסעלעוויטש גאס נר. 3 פארקומען די אלגעמיינע פערזאמלונג פון די מיטגלידער פון „טאז”.

קאלענדאר פון י.ג.פ.

שבת, דעם 1 דעצעמבער ד. י. 9 45 פריה אן אויספולג אין דער מיהל און טארטאק פון דער פירמע רייכמאן און ראזענצווייג. צונויטרעף אן לאקאל. איינשרייבונגען ביזן 30 ד. ה.

שבת, דעם דעצעמבער 9 א זייגער אווענד א חברישער אווענד מיט טענץ און פערשידענע אטרעקציעס.

זונטאג, דעם 1-טען דעצעמבער 3 א זייגער נאכמיטאג אין ערשטען טערמין און 4 - אין צווייטען טערמין דער המשך פון דער אלגעמיינער בעריכט-פערזאמלונג.

דינסטאג, דעם 4 דעצעמבער 9 א זייגער אווענד וועט פארקומען די אר-גאניזיר-פערזאמלונג פון דער מוזיקאלי-שער סעקציע ביי דער געוועזענער די געו. „לירע”-מיטגלידער ווערען געגע-טען צו זיין אנוועזענד.

„טאז”-קאלענדאר.

דער „טאז”-קאלענדאר אויפן יאהר 1935 איז שוין צו בעקומען צום פרייז פון 80 גראשען.

פיערליכע ערעפנונג פון א חיסענ-שאפטליכער אבטיילונג א.נ. פון א. ברילל ביי דער מעדעם-ביליאטעק.

זונטאג, דעם 2-טען דעצעמבער 12 א זייגער פארמיטאג קומט פאר אין לאקאל פון דער געו. „קולטור-ליגע”, אלע 12, די פיערליכע ערעפנונג פון דער וויסענשאפטליכער אבטיילונג א.נ. פון דאבל ברילל ביי דער מעדעם-ביליאטעק.

אדאלף ברילל איז געווען טעטיג אין דער סאציאל דעמאקראטישער פארטיי פון קאנאדע-פוילען און ליטע. ער איז געשטאנען אין יאהר 1921 אין אייער-געלאזט א ווערטפולע ביבליאטעק פון וויסענשאפטליכע ביכער אין א צאל פון 2,200 פקועמפלעצן, הויפטזעכליך פון דער מארקסיסטישער ליטעראטור.

די מעדעם-ביליאטעק, וועלכע עק-זיסטירט שוין 19 חודשים און פערמאגט 16 500 בענדער מיט א צאל ליינער פון 1278, איז אזוי ארום בערייכערט געווארען מיט א וויסענשאפטליכער אבטיילונג, פון וועלכער עס וועלען שוין פון מאנטאג-אן קענען געניסען די ברייטע יודישע און פוילישע ארבייטער-מאסען און שוידערענדע יוגענד פון אונזער שטאט. נישט אלע ביכער ווע-לען קענען (צוליב זייער גרויסען ווערט) ארויסגעגעבען ווערען די לעזער אהיים. צוליב דעם בעשעפטיגט זיך איצט די פערזאמלונג מיט א פלאן צו עפענען אין קרצען אין לאקאל פון דער מעדעם-ביליאטעק (אלע 12) א שטודיר-צימער, גלויבענדיג, אז דאס וועט אויסגענומען ווערען מיט פרייד פון אלע ליבהאבער פון א גוט וויסענשאפטליכער בוך, אלס א גרויסע קולטורעלע דערגרייכונג אין אונזער שטאט.

איינגאנג אויף דער פיערליכער ערעפנונג נאר געגען איינלאדונגען. **בעשטראפט א שמוגלער.** אין דער נאכט אויפן 19 גרודזיען פ. י. האט די גרעניץ-וואך בעקומען א

קאמוניקאט פון טשענסטאקאווער קרייז פון י.ג.פ.

פרייטאג, דעם 30 ליסטאפאר קומט פאר אין לאקאל פון די יודישע פראנט-קעמפער פאר פוילענעס אונגעהענגיקייט (קאפערינקא 4-6) א רעפערעט פון קרייז אינסטרוקטאר ה' סטרוזעלעצקי א. ד. ט. דער כעמישער קרייז (גאז-מלחמה) אין בילדער און די פאסיווע פוסט-פערטיידינג, אילוסטרירט מיט פילדער. אנהויב 7 אווענד. איינגאנג פריי פאר אלע.

געגרינדעט זיך א פערמיין פון דענטיסטען-טעכניקער אין טשענ-סטאקאו.

א דאנק דער איניציאטיוו פון עטליכע היגע אנזעעהענע דענטיסטען-טעכניקער איז אין אונזער שטאט געגרינדעט געווארען אן אבטיילונג פון „אל-פוילישען פערבאנד פון דענטיסטען-טעכניקער פון דער פוילישער מלוכה”, וועלכער נעמט-ארום אלע פוילישע און יודישע צייהן-טעכניקער פונ'ם לאנד.

די הויפט-אויסגאבע פון ניי-געריג-דעטען פערמיין איז די פערטיידינג פון די געמיינזאמע פראפעסיאנעלע אינסטרעמען און דאס בעשעפטיגען זיך מיט פערשידענע סאך פראבלעמען. ס'ליגט דעריבער אין אייגענעם אי-טערעס פון יעדען דענטיסט-טעכניקער זיך צו רעגיסטרירען אין פערמיין, וועלכער געפונט זיך דערווייל אויף קאפעריאלאנ 12. דער סעקרעטאריאט איז טעטיג מאנטאג און מיטוואך פון 8 ביז 9-30 אווענד.

7500 סערטיפיקאטען פון לעצטען שעדיג' ווערט פערטיילט דעם 8 דעצעמבער אין פיערלעשער-וואל אויף

א נאכט אין תל-אביב

די בעוואוסטע פאלקס-ינגערין זמרה ועליגעלד און יהודית בערג אין טשענסטאקאו.

שוין דעם קינפטיגען פרייטאג, דעם 7-טען דעצעמבער ד. י. וועט אויפטרע-טען מיט איין-איינציגען קאנצערט אין אונזער שטאט די בעוואוסטע פאלקס-ינגערין זמרה ועליגעלד און די טענ-צערין יהודית בערג.

די טראגע צוויי אונפערגלייכליכע כחות טרעטען אויף צוזאמען אויף איין אווענד, וואו זמרה ועליגעלד וועט אונטערפערטירען דאס יודישע פאלקס-ליעד מיט איהר הערליכער שטימע און די בעוואוסטע טענצערין יהודית בערג וועט דאס זעלבע פאלקס-ליעד אויסטראג-צען. יהודית בערג איז א מייסטערין אויסצוצויען יודישע פאלקס טיפען, ווי מנהם מענדל, א פלמול, א יודישע חתונה א. א. ו.

עס איז בלי ספק, אז דער דאזיגער גראנדיעזער קאנצערט וועט ארוימופען גרויס פראנטעסירונג ביי די ליב-האבער פון יודישען טענצער און זיי וועלען זיך פערזעהען מיט בילעטען (וואס זענען אגב זעהר פיליג) אין דער דרוקעריי פון ה' באטשאן.

חזן באדאש וועט צינדען חנוכה-ליכט אין דער שוהל, אלע 1.

זונטאג צום צווייטען חנוכה-ליכטעל וועט דער בעוואוסטער שטארט הון ה' באדאש צוזאמען מיט'ן כאר אונטער דער לייטונג פון דרייג. ה' ראטענפערג צינדען חנוכה-ליכט אין פרושיצקייס שוהל, אלע 1.

אויך וועט ארויסטרעטען אלס סאליסט דער בעקאנטער טענאר פראפ. שפער-בערג פון קראקע.

עס איז מעהר ווי זיכער, אז די שוהל וועט זיין פול פון ליבהאבער פון נגינה, וועלכע וועלען האבען די געלעבנהייט צו בעוואונדערען אונזער בעליבטען חזן ה' יוסף באדאש מיט זיין כאר, וועלכע וועלען אויסמיהרען פערשידענע זעהר שעהנע, הערליכע קאמפאזיציעס.

KOWALSKINA

STOSUJE SIĘ PRZY UPODZIEWYCH BÓŁACH GŁOWY

FABRYKA CHEM-FARM-ARKOWALSKI WARSZAWA